

Eiropas Zaļais kurss: atbalsts Latvijas uzņēmumiem un pašvaldībām ceļā uz klimata neitralitāti

Mārtiņš Zemītis

Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā
Ekonomikas padomnieks

”

*Eiropas Zaļais kurss ir mūsu
izaugsmes stratēģija.
Tas mums palīdzēs pārvarēt
ekonomikas un klimata krīzes,
vienlaikus samazinot emisijas un
radot jaunas, zaļas darbvietas.*

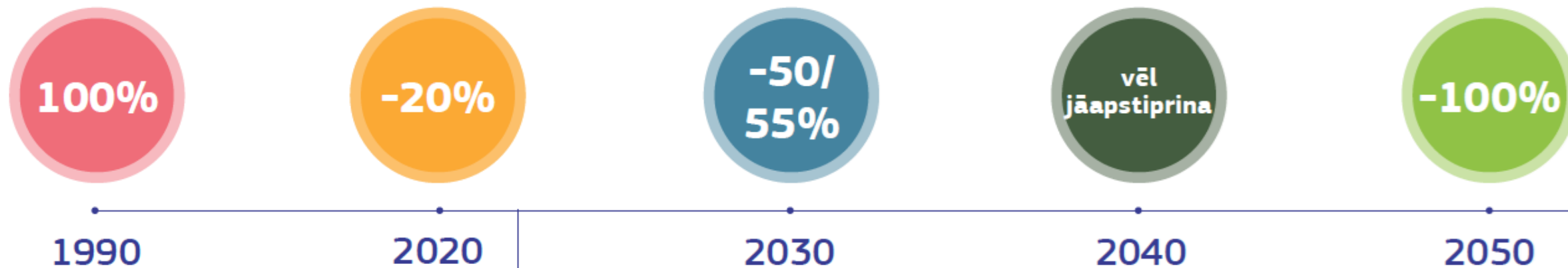
”

#EUGreenDeal

Urzula fon der Leiena
Eiropas Komisijas priekšsēdētāja

MĒRĶIS: KLIMATA NEITRALITĀTE 2050.GADĀ

2023: ES dalībvalstis atjaunina savus nacionālos enerģētikas un klimata plānus nolūkā atspoguļot jaunus klimata mērķus.

KATRAI NOZAREI SAVA LOMA

Klimata neitralitātes mērķa sasniegšanā līdz 2050.gadam būs jāiesaistās **visām ekonomikas nozarēm:**

Tiks atbalstīta **rūpniecība**, lai sekmētu inovāciju

Tiks ieviesti tīrāki, lētāki un veselīgāki privātā un sabiedriskā **transporta** veidi

Tiks samazinātas emisijas **enerģētikas** nozarē

Tiks nodrošināta labāka **ēku** energoefektivitāte

Eiropas rūpniecība izmanto **tikai 12% pārstrādātu materiālu** (Latvijā: 4,7%)

Transporta nozare rada **25% Eiropas emisiju** (Latvijā: 28,6%)

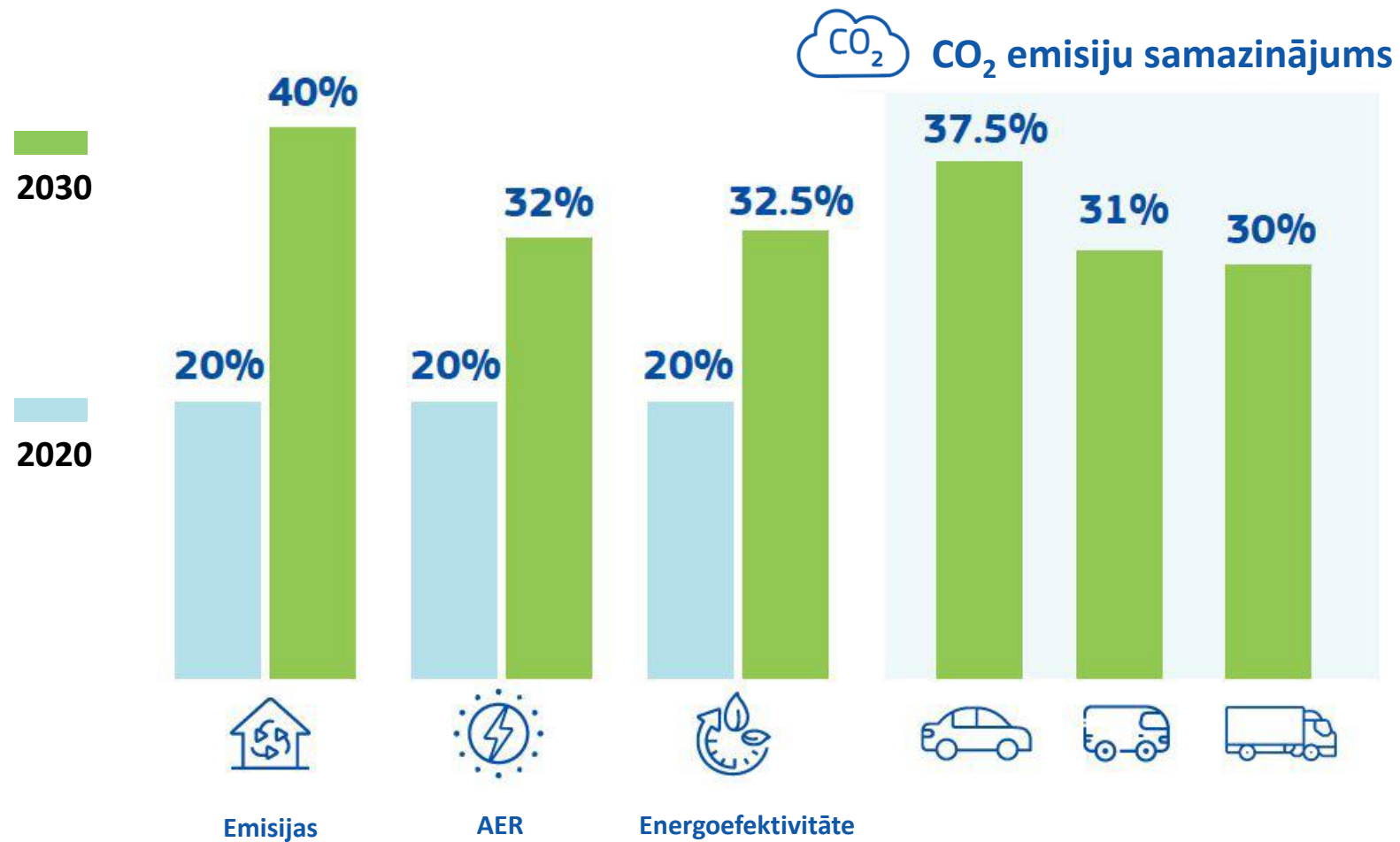

Enerģijas ražošana un izmantošana **rada vairāk nekā 75% Eiropas siltumnīcefekta gāzu emisiju**

Ēku sektors patērē **40% no visas enerģijas**

AMBICIOZI KLIMATA MĒRĶI

LATVIJAS ZAĻĀS PRIORITĀTES

Balstoties uz Latvijas **Enerģētikas un klimata plānu**, Latvijas publiskajam un privātajam sektoram kopā jāveic reformas un investīcijas šādās jomās:

- 1 Ēku renovācija** (95% ēku energo-inefektīvas, augsta enerģijas nabadzība)
- 2 Transports** (e-mobilitāte, autoparka atjaunošana, publiskā transporta zaļināšana, projekta "Rail Baltica" īstenošana)
- 3 Atjaunojamā enerģija** (ambiciozs 50% atjaunojamo resursu mērķis, maz projektu un ieguldījumu vēja un saules sektoros)

VAI VARAM ATĻAUTIES KLIMATNEITRALITĀTI?

KOPĒJAIS BUDŽETS 2021.–2027. GADAM

Struktūrfondi Latvijai:
~4 miljardi, no kuriem
30% - zaļiem projektiem

1074,3 miljardi eiro

Daudzgažu finanšu
shēma

ES 7 gadu budžets

KOPĀ 1824,3 miljardi eiro

Atveseļošanas fonds Latvijai:
~1,9 miljardi, no kuriem
37% - zaļiem projektiem

750 miljardi eiro

NextGenerationEU

Covid-19 atveseļošanas pasākumu kopums
pirmajiem gadiem

750 miljardi eiro

● 390 miljardi eiro dotācijās

● 360 miljardi eiro aizdevumos

Finanšu tirgos piesaistītais kapitāls

EIROPAS ZAĻĀ KURSA FINANSĒŠANAS INSTRUMENTI ES LĪMENĪ 2021-2027

- **Atveseļošanas un noturības fonds – €672 miljardi**
- ***Apvārsnis Eiropa* – pētniecība un inovācijas – €85 miljardi**
- **Taisnīgas pielāgošanās fonds (JTF) – zaļā pāreja – €17 miljardi**
- ***InvestEU* fonds – finanšu instrumenti – €15 miljardi**
- ***LIFE+* – klimata, vides un enerģētikas projekti – €5,5 miljardi**
- **INTERREG – teritoriālā sadarbība – €8 miljardi**
- ***URBACT IV, INTERACT, ESPON* – attīstība un sadarbība reģionālā līmenī**
- **Vienotā tirgus programma – MVU atbalsts – €4 miljardi**
- **un citi ...**

ATVESEĻOŠANAS UN NOTURĪBAS FONDS

Atbalsta reformas un investīcijas, kas:

- **Veicina tīras enerģijas** ražošanu un patēriņu
- **Samazina emisijas** ražošanas sektorā
- Atbalsta **aprites ekonomiku**
- Aizsargā un atjauno **bioloģisko daudzveidību**
- Veicina **viedu un ilgtspējīgu mobilitāti**

Katras valsts plānā jāiekļauj kā minimums **37%** ar klimata politiku saistītu pasākumu

«Būtiski nekaitēt klimatam» (do no significant harm) princips

Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna atbalstāmie virzieni

APVĀRSNIS EIROPA

Pielāgošanās klimata
pārmaiņām, tostarp
sabiedrības pārveide

Klimatneitrālas
un viedas
pilsētas

Augsnes
veselība un
pārtika

Vēzis

Veselīgi
okeāni,
jūras un
piekrastes
un
iekšzemes
ūdeņi

1. pīlārs

Zinātnes izcilība

Eiropas Pētniecības padome

Marijas Sklodovskas-Kirī
vārdā nosauktās darbības

Pētniecības infrastruktūras

2. pīlārs

Globālās problēmas un
Eiropas rūpniecības
konkurētspēja

- Kopas**
- Veselība
  - Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība
  - Civilā drošība sabiedrībai
  - Digitālā joma, rūpniecība un kosmos
  - Klimats, enerģētika un mobilitāte
  - Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide

Kopīgais pētniecības centrs

3. pīlārs

Inovācija Eiropa

Eiropas Inovācijas padome

Eiropas inovācijas
ekosistēmas

Eiropas Inovāciju
un tehnoloģiju institūts

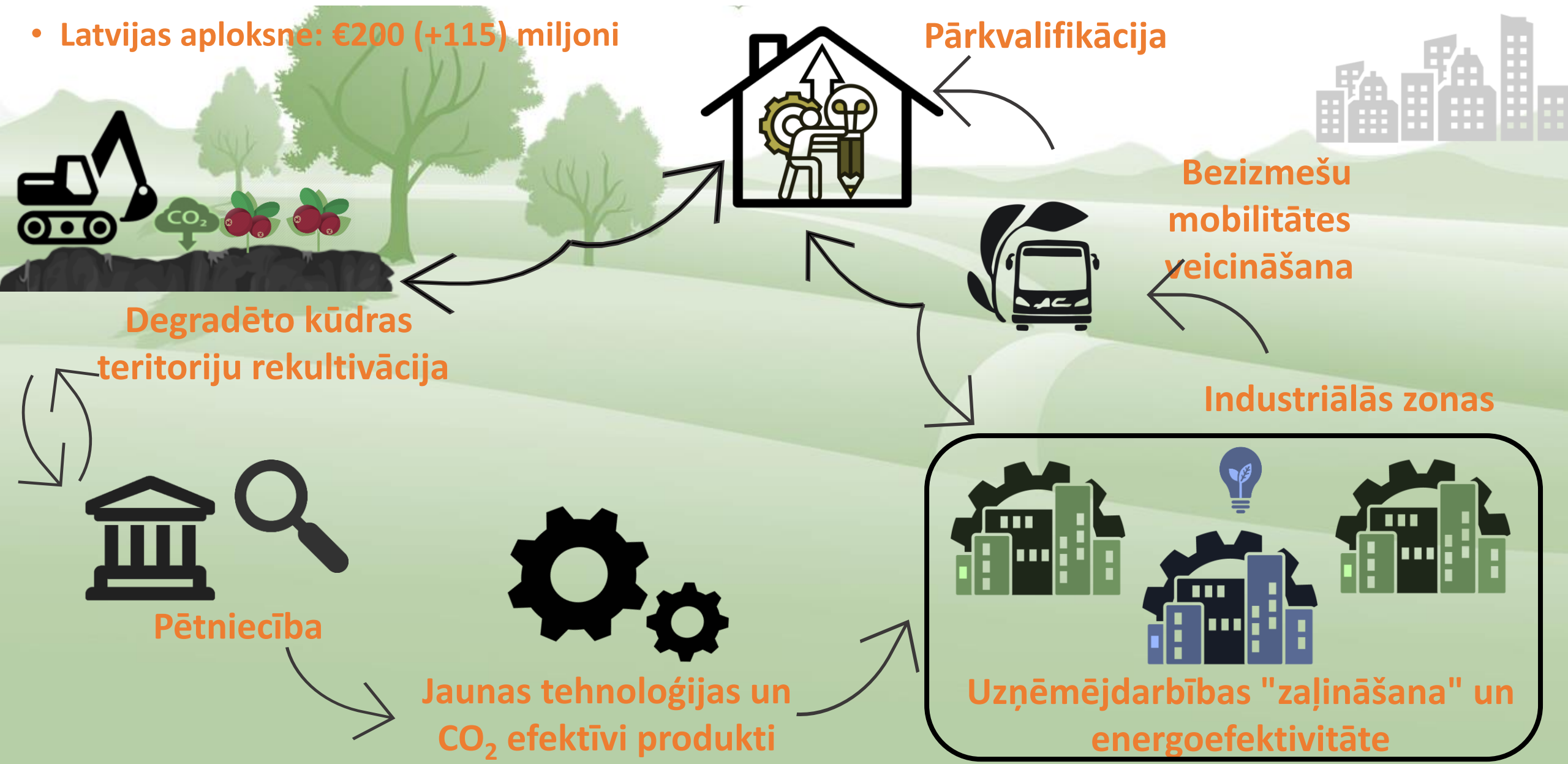
Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana

Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana

Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas
reformēšana un pilnveidošana

TAISNĪGAS PIELĀGOŠANĀS FONDS

- Latvijas aploksne: €200 (+115) miljoni

INVEST EU FONDS

KĀ FONDS *INVEST EU* DARBOSIES?

■ MVU   ■ Sociālie ieguldījumi un prasmes   ■ Pētniecība un inovācija   ■ Ilgtspējīga infrastruktūra

2021-2027

**ILGTSPĒJĪGA
INFRASTRUKTŪRA**

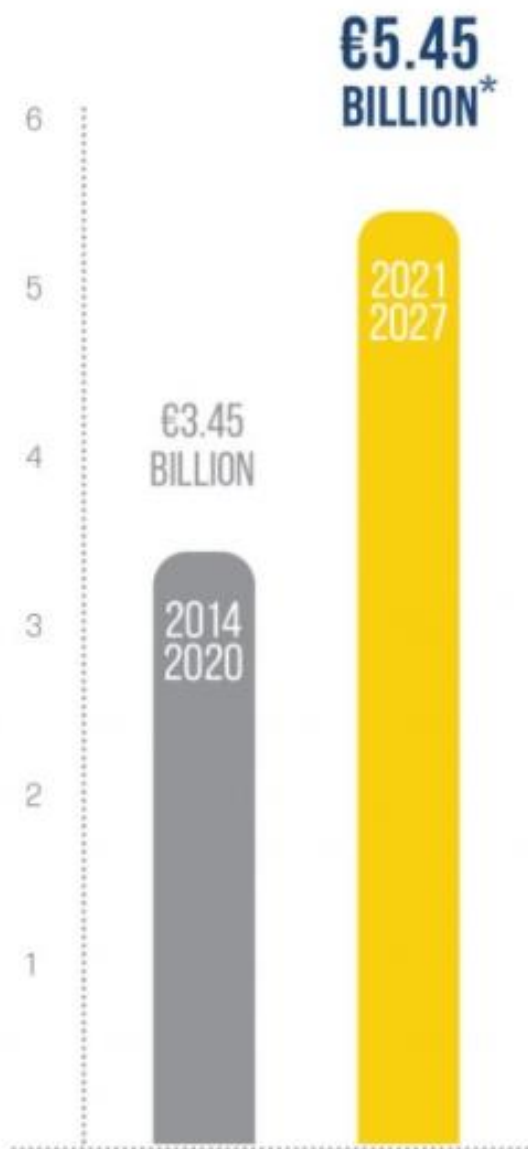
**PĒTNIECĪBA, INOVĀCIJA UN
DIGITALIZĀCIJA**

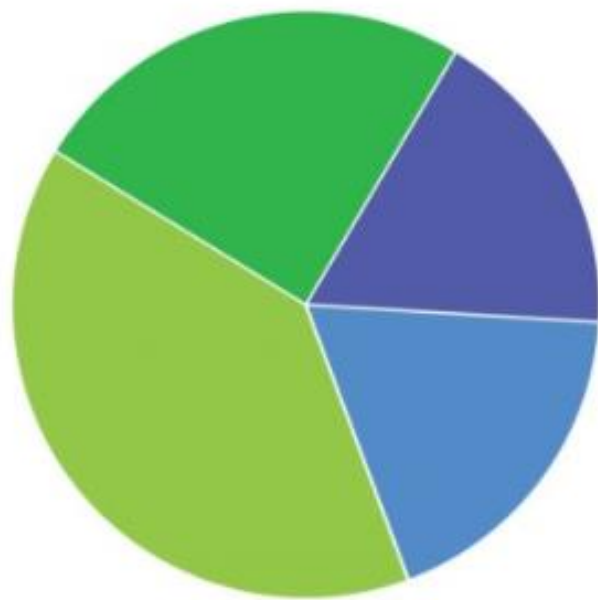
MAZI UN VIDĒJI UZŅĒMUMI

**SOCIĀLIE IEGULDĪJUMI UN
PRASMES**

LIFE 2021-2027 €5.45 BILLION*

PRIORITIES	€ BILLION*
ENVIRONMENT	3.50
Nature and biodiversity	2.15
Circular economy and quality of life	1.35
CLIMATE ACTION	1.95
Climate change mitigation and adaptation	0.95
Clean energy transition	1.00

WHAT'S NEW?

BIGGER BUDGET

Additional €2.09 billion:

- €1 billion more for **nature and biodiversity**
- €1 billion more for **clean energy transition**

CLEAN ENERGY TRANSITION

New sub-programme to support **market uptake of clean energy solutions**, including:

- capacity building
- dissemination of knowledge, new skills and innovative techniques in energy efficiency and renewable energy

STRATEGIC NATURE PROJECTS

New project type to support programmes of action in Member States for the **mainstreaming of nature and biodiversity policy objectives** into other EU policies

VIENOTĀ TIRGUS PROGRAMMA

GALVENĀS UZMANĪBAS JOMAS

Pārtikas drošums

Patērētāju aizsardzība

Konkurētspēja

Vienotais tirgus, kas labi darbojas

Eiropas statistika

Standarti, kas labi darbojas

BUDŽETS

Komisija Vienotā tirgus programmai ierosina budžetu EUR 4 miljardu apmērā (2021–2027). Turklāt programmas mērķu sasniegšanu būtiski palīdzēs panākt fondam *InvestEU* piešķirtie 2 miljardi eiro, jo īpaši ar “Mazo un vidējo uzņēmumu sadaļas” starpniecību.

Lēstais Vienotā tirgus programmas finansējuma sadalījums

5 % patērētāju tiesībām

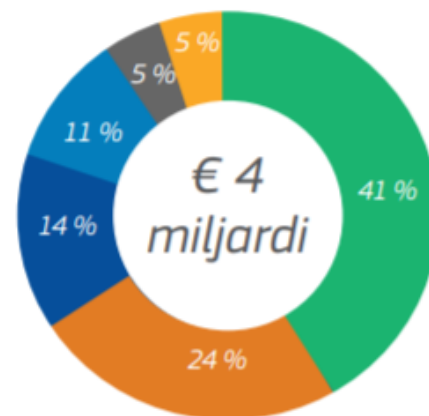
5 % standartizācijai

11 % vienotajam tirgum

14 % statistikai

24 % MVU konkurētspējai

41 % veselībai

INTERREG PROGRAMMA 2021-2027

- **Kopējais budžets: €8 miljardi**
  - INTERREG A – starp blakus reģioniem – 72%
  - INTERREG B – starp valstīm – 18%
  - INTERREG C – kohēzijas politikas efektivitātei – 6%
  - INTERREG D – Eiropas attālie reģioni – 4%
- **ES līdzfinansējuma likme: <80(85)%**
- **Lielāks uzsvars uz klimata, sociālajām (veselības) programmām**
- **Elastīgums attiecībā uz maziem projektiem ieskaitot «*people-to-people*» aktivitātes**
- **Publiskā apspriešana: 2021.gada marts-maijs**
- **Projektu iesniegšana varētu indikatīvi sākties 2021.gada nogalē-2022.gada sākumā**

INTERREG LATVIJĀ – 10 PROGRAMMAS

- Igaunijas–Latvijas pārrobežu sadarbības programma
- Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programma (Vadošā iestāde – VARAM)
- Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programma (Vadošā iestāde – VARAM)
- Latvijas – Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma (Vadošā iestāde – VARAM)
- Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programma
- *Interreg* Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma
- INTERREG EUROPE programma – rīcībpolitikas apmācības publiskajam sektoram
- URBACT IV programma – atbalsts pilsētām ilgtspējīgu risinājumu izstrādei
- ESPON 2027 programma – teritoriālā pētniecība un analītiskais atbalsts
- INTERACT IV programma – resursu bāze reģionālajai sadarbībai

EIROPAS ZAĻAIS KURSS: FINANSĒJUMS

➤ Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā

Eiropas Savienības māja
Aspazijas bulvāris 28,
Rīga, LV-1050

ec.europa.eu/latvia
comm-rep-latvia@ec.europa.eu

EiropasKomisija

@EiropasKomisija

EKparstavnieciba

eiropaskomisija